НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 80-ТА ГОДИШНИНА ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПО ВРЕМЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА

През 2023 година се навършват 80 години от спасяването на евреите в България по време на Втората световна война, като ще се отбележи героизма и доблестта на българския народ, на видни общественици, представители на Българската Православна църква, политици, интелектуалци и граждани, които отказват да предадат своите еврейски сънародници и успяват да ги опазят от лагерите на смъртта.

Спасяването на българските евреи е един от най-светлите моменти в българска история, защото в неговата основа стои човеколюбието и милосърдието. Подвиг, с който никоя друга държава-съюзник на Германия по време на Втората световна война не може да се похвали, защото никоя от тях не посмява да се противопостави на волята на нацисткото ръководство. Спасяването на българските евреи е единствен по рода си акт, с който цял един народ се опълчва срещу антисемитската политика в годините на Втората световна война, поради което заслужава да бъде почетен от съвременната българската държава.

Отбелязването на 80-та годишнина е продължение на последователната ангажираност на България в борбата със всички съвременни прояви на антисемитизъм, което е и един от водещите външнополитически приоритети.

Цели на програмата:

Честването да намери широк отзвук в сраната и отвъд границите на България за популяризиране славното дело на нашите предци, представяйки толерантното отношение на българската държава и общество към различните етноси, живеещи в страната и солидарността с тях.

Да представи пред широката общественост традиционно добрите отношения между българите и евреите за популяризиране на културното наследство, за задълбочаване и разширяване на научните и културните контакти между Република България и Държавата Израел.

Основените приоритети на Програмата за отбелязване на 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война са свързани с постигането на широк обществен отзвук сред българите в страната и чужбина, както и изграждане на съзнание за етническа толерантност и нетърпимост към антисемитизма.

В изпълнение на поставените приоритети включените в Националната програма инициативи и събития са групирани както следва:

I. ИНИЦИАТИВИ И СЪБИТИЯ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 80 ГОДИНИ ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПО ВРЕМЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА В НАЦИОНАЛЕН ПЛАН

I.1. Опазване на еврейското културно наследство

I.2. Научноизследователска дейност и изложби

I.3. Издателска дейност

I.4. Възпоменателни инициативи и събития
I.5. Концерти, филмови прожекции, предавания и др.
I.6. Инициативи и събития за ученици

II. ИНИЦИАТИВИ И СЪБИТИЯ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 80-АТА ГОДИШНИНА ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПО ВРЕМЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА ВЪВ ВЪНШНОПОЛИТИЧЕСКИ ПЛАН

I. ИНИЦИАТИВИ И СЪБИТИЯ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 80 ГОДИНИ ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПО ВРЕМЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА В НАЦИОНАЛЕН ПЛАН

I.1. ОПАЗВАНЕ НА ЕВРЕЙСКОТО КУЛТУРНО НАСЛЕДСТВО

Институция	**Събития и инициативи**	**Дата/период на провеждане**	**Организатори/изпълнители**	**Кратко представяне**
1. ОЕБ „Шалом“	Реставрация на фасадата на Столичната Синагога, културна ценност от национално значение	2023	ОЕБ „Шалом“, МК	Извършване на неотложни реставрационни дейности по фасадите на сградата.
2.Община Самоков	Консервация, реставрация и експониране на Синагогата в гр. Самоков	2023	Община Самоков	Проектът цели чрез реставрация и социализация, сградата на синагогата да се превърне в туристическа атракция, обединяваща функциите на музей, изложбено пространство, многофункционална зала за събития и парково пространство. Сградата ще отговори на нуждите на града за концертна зала, обществено пространство за различните културни прояви – фестивали, празници, панаири, състезания и други.
3.Община Карнобат	Създаване на междуведомствена работна група, която да изготви план за облгородяване, социализация и развитие на проучвателните дейности на Късносредвновековен еврейски некропол	2023		

I.2. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ И ИЗЛОЖБИ

Институция	**Събития и инициативи**	**Дата/период на провеждане**	**Организатори/изпълнители**	**Кратко представяне**
1.Държавен културен институт към МВнР, ДА „Архиви“, РИМ София, НИМ	Изложба, свързана с културното наследство на българската еврейска общност	Март 2023	РИМ София, НИМ, музеи от страната, частни колекции	Сборна изложба с най-значимите експонати от колекциите на българските музеи, в т.ч. архитектурни елементи и украса, тори, носи и др.

други РИМ от страната				
2. СУ „Св. Климент Охридски“	Научна конференция „Юристи – спасители на българските евреи“	9 март 2023 г.	СУ „Св. Климент Охридски“, Камара на следователите, Асоциация на прокурорите в България, Посолството на Държавата Израел	Конференцията е свързана с инициативата на българската юридическа гилдия за откриване на паметник на юристите- спасители, което се планира за м. май същата година.
3.ИБЦТ – БАН, Столична община, ОЕБ „Шалом“	Научна конференция „80 години от спасяването на българските евреи“	май 2023	ИБЦТ – БАН, ОЕБ „Шалом“, Столична община и др.	Научна конференция с международен характер и публикация на докладите в реферирано издание. Ще бъдат поканени гости от САЩ, Израел и други държави
4.Национален филмов център (НФЦ), МК	Тематична сесия на НФЦ за подпомагане на документални филми по темата	2023	НФЦ, МК	Сесия за подпомагане на тематични документални филми
5.Столична община	Фотографска документална изложба „Приносът на евреите в индустриалния и културно- обществения живот на третата българска държава“	от 1.05.2023 до 15.05.2023г	Столична община и Организация на евреите в България „Шалом“	Изложбата ще бъде посветена на евреите, които са работили във всички сфери на знанието и културата в българското общество
6.Държавна агенция „Архиви“	1. Документална изложба	Месец март 2023 г.	Държавна агенция „Архиви“	Изложбата ще проследи първите прояви на омраза и антисемитизъм преди приемането на Закона за защита на нацията. В хронологичен порядък ще е изведено антиеврейското законодателство в България от 1941 до 1944 г. Експозицията ще покаже и защитата на българските евреи в годините на Холокоста от различни обществени групи. Основен акцент в нея ще бъдат българи, обявени за праведници от израелския институт „Яд Вашем“ заради приноса им за спасяването на български евреи. Сред по-известните личности са Димитър Пешев, патриарх Кирил и екзарх Стефан Софийски. Има и обикновени хора, които рискуват живота си в размирните военни години, за да помогнат и спасят евреи, чиито истории българското общество не познава. Един от акцентите на изложбата е да се покажат малките на пръв поглед усилия, които тези хора са направили, но с които са рискували живота си и собственото си удобство в

				онези времена, за да помогнат на сънародниците си от еврейски произход.
7.Община Кюстендил РИМ-Кюстендил	Изработване и откриване на мобилна фотодокументалната изложба в къща музей „Димитър Пешев”	Откриване на 9 март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил, Институт за исторически изследвания при БАН	Фотодокументалната изложба е посветена на Димитър Пешев и Кюстендилската акция за спасяване на българските евреи
8.Община Кюстендил РИМ-Кюстендил	Юбилейна кръгла маса посветена на 80 г. от спасяването на българските евреи	9 март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил, ИИст.И – БАН, ХГ „Владимир Димитров – Майстора”	Юбилейната кръгла маса включва специалисти по темата за спасяването на българските евреи. Отпечатване на сборника с доклади
9.Община Кюстендил	Откриване на изложба	9 март 2023 г.	ХГ „Владимир Димитров – Майстора”	Изложбата включва картини на художници от Кюстендил
10.НБ „Кирил и Методий“ (НБКМ)	Книжовен калейдоскоп : „80 години от спасяването на българските евреи“.	януари-септември 2023 г.	НБКМ	Експозицията ще бъде представена в Зала История на книгата. Ще се включат архивни документи и ръкописи (от БИА- 13 док. - писма, телеграма, част от учебник, записки). В ръкописната колекция на Националната библиотека "Св. св. Кирил и Методий" се съхраняват три свитъка с части от Книга Естир, изписани върху пергамент на иврит, които ще бъдат експонирани В специална витрина с микроклимат. Те са датирани към XVI-XVIII в. Най-ранният от тях е навит около дървена палка, известна като "дървото на живота". Към свитъка е прикрепена жълта лента. Тези свитъци са предназначени за четене в синагогата на празника Пурим и са широко разпространени сред еврейските общности в Европа.
11. НБ „Кирил и Методий“	Документална изложба, "80 години от спасяването на българските евреи в документи от фонда на Националната библиотека"	януари- юни 2023 г.	НБКМ	Експозицията ще бъде представена във витрини и с табла в Централното фоайе на Библиотеката. Ще се включат документи от фонда на Националната библиотека.
12. НБ „Кирил и Методий“	Клуб„Писмена“- литературна вечер „Темата за евреите в художествената литература“	януари-ноември 2023 г.	НБКМ	Среща с автори и представяне на книги, свързани с темата за спасяването на българските евреи.

13. СУ „Св. Климент Охридски“	Лектория „България по време на Втората световна война и съдбата на българските евреи“	2023	СУ „Св. Климент Охридски“, МВнР на Република България	Лекторията ще се провежда от двама български историци в цикъл от две лекции и дискусии и ще бъде насочена към българските общности в чужбина, чуждестранната общественост и световните еврейски организации – Париж, Брюксел, Тел Авив, Ню Йорк, Чикаго. Целта е професионално да се популяризират фактите около спасяването на българските евреи по времето на Холокоста
14.РОЕ „Шалом“ - Шумен	Лекции, свързани със събитията от 10 март 1943 г. и ролята на шуменските депутати и шуменските граждани за спасението на българските евреи	2023 г.	РОЕ „Шалом“ – Шумен	
15.РОЕ „Шалом“ - Шумен	Документална изложба „Спасението“	2023 г.	РОЕ „Шалом“ – Шумен, Регионален исторически музей – гр. Шумен	
16.Регионален исторически музей-Пазарджик	Изложба	Март - май 2023 г.	Община Пазарджик и Регионален исторически музей - Пазарджик	Изложбата ще представи движими културни ценности и архивни материали от фонда на РИМ-Пазарджик, свързани с живота на еврейската общност в Пазарджик
17.Регионална библиотека „Н.Фурнаджиев“ - Пазарджик	Изложба на документи, свързани със събития и личности от периода на Втората световна война и спасяването на българските евреи в Пазарджик	Септември 2023 г.	Община Пазарджик и Регионална библиотека „Н.Фурнаджиев“ - Пазарджик	
18.Община Русе и Русенска художествена галерия	Изложба „Български художници с еврейски произход от фонда на ХГ – Русе“	май	Русенска художествена галерия	Изложбата се организира във връзка с отбелязване на 80-годишнината от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война. Тя показва значимия принос за българското изкуство на различни поколения художници, сред които Ана Крамер-Бехар, Марко Бехар, Жак Авдала, Елиезер Алшех, Давид Перец, Йоан Левиев, Андрей Даниел и др.

19.Регионален исторически музей – Русе	Създаване на културен маршрут, свързан с паметта на еврейските общности в Силистра	март – октомври	Регионален исторически музей – Русе и Регионален исторически музей – Силистра	Създаване на културен маршрут, свързан с паметта на евреите в Силистра, който да систематизира ключовите топоси в града, представящи знанието за общността. Поредица от интервюта ще маркират спомените на евреите за времето на страдание и спасение, за тяхното всекидневие и сградите, улиците и местата, които са ценни за тях. РИМ – Русе ще отпечата дипляна-водач, чието съдържание ще информира и визуализира местата на памет, свързани с живота на евреите в града. Дипляната ще се раздава безплатно в музея. Целта на продукта е да направи знанието за общността достъпно и лесно разбираемо за широката аудитория
20.Регионална библиотека „Любен Каравелов“ - Русе	Представяне на фотоинсталацията "Седмият милион" на Фотофабрика	април	Регионална библиотека „Любен Каравелов“ – Русе и Фотофабрика https://www.fotofabrika.org/	*„Седмият милион“* е авторски проект на Фелия Барух, който включва фотографии, направени през 2020 г. в лагера на смъртта Аушвиц-Биркенау. Аудио, видео, пространствено решение и сценографски намеси: Момчил Алексиев и Фелия Барух. Логистика: Светослав Шарков. *„Седмият милион“* започва своя живот на 27 януари в Международния ден в памет на жертвите на Холокоста. Холокостът (от старогръцки, *ὁλόκαυστον: ὁλόν* „напълно“ и *καυστον* „изгаряне“) е геноцидът над шест милиона евреи, подготвен и изпълнен от Нацистка Германия по време на Втората световна война приблизително между 1941 и 1945 г. В този период Западна Полша е анексирана към райха, нападнат е СССР, а в концентрационни лагери са депортирани милиони евреи, голяма част от които намират смъртта си в газовите камери там. Нацистите наричат този акт “окончателно решение на еврейския въпрос”. Освен евреите, Хитлерова Германия е преследвала и унищожила редица други групи – роми, хомосексуални хора, политически и идеологически противници, хора с физически и умствени заболявания.

				Според някои историци общият брой на жертвите на нацисткия режим надхвърля 11 млн. души. Макар в наши дни в редица европейски страни отричането на Холокоста да се смята за престъпление, има и група хора, т.нар. ревизионисти, които оспорват доказателствата за съществуването на масови екзекуции в газови камери, както и броя на загиналите евреи. Мемориалите са, за да помним, че всичко, което се е случило тогава, може да се случи и днес. Тогава: цивилизована държава изгражда перфектно смазана индустрия за смърт. Днес: светът не е станал нито по-мъдър, нито по-хуманен.
21. ДТ „Сава Огнянов“ – Русе	Интерактивна изложба/дискусия в рамките на Международна театрална среща в Русе, организирана от „Общество Юра Зойфер“ (Австрия)	април	Драматичен театър „Сава Огнянов“ – Русе, „Общество Юра Зойфер“ (Австрия) и Дом „Канети“	Международната театрална среща, организирана от „Общество Юра Зойфер“ събира театри, театрални интерпретации и творци, свързани с творчеството на Юра Зойфер от цял свят. Юра Зойфер е драматург и автор от еврейски произход, пиесите му стават популярни във Виена в края на 20-те и началото на 30-те години. Умира през 1939 година в концлагера Бухенвалд едва 27-годишен.
22. ПУ „Паисий Хилендарски“	Балканско училище по религии и публичен живот на тема: „Между паметта и забравата“	2-9 Септември 2023	Философско-исторически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ Филологически факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“	Международен форум с участието на студенти и преподаватели от Европа и Америка с дългогодишна традиция. Планираното издание е тематично и посветено конкретно на спасяването на евреите в България.
23. Институт за исторически изследвания – БАН	Документална изложба „Пуснете народа Ми да замине“/Let My People Go	март 2023	Институт за исторически изследвания – БАН, Фондация „Българска памет“ и „Независимо историческо дружество“	Документална изложба „Пуснете народа Ми да замине“/Let My People Go изложба/варианти – български/английски/ и каталог към изложбата. Съдържанието и представя малко известна, но изключително атрактивна страница от българската история – спасението през Втората световна война на евреи – чужди поданици.

I.3. ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Институция	Събитие и инициативи	Дата/период на провеждане	Организатори/изпълнители	Кратко представяне
1.Институт по балканистика и център по тракология (ИБЦТ – БАН)	Издаване на мемоарите на екзарх Стефан	Месец май 2023 г.	ИБЦТ-БАН	Обработка, издаване и представяне на значимия исторически паметник
2. Институт за исторически изследвания при БАН	2. Каталог на изложбата	Месец март 2023 г.	Държавна агенция „Архиви“	Двуезичен каталог на български и английски език. Тираж 1000 бр.
3.Община Кюстендил	Представяне на книга, посветена на Кюстендилската акция за спасяването на българските евреи	февруари-март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Книгата обобщава наличните исторически свидетелства свързани с Кюстендилската акция за спасяване на българските евреи с автор доц. д-р Ангел Джонев
4. СУ „Св. Климент Охридски“	Изготвяне на исторически албум на английски език, посветен на спасението на българските евреи	2023 г.	СУ „Св. Климент Охридски“	Алумът е предназначен за разпространение от българските дипломатически представителства в чужбина. Целта е да се популяризира изключителният акт на спасението на българските евреи по време на Втората световна война
5.Национална библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“	Отпечатване на фототипно библиофилско издание на пергаментен свитък от XVI в.	януари-февруари 2023 г.	Национална библиотека „Св. св. Кирил и Методий“	Отпечатване на луксозно фототипно библиофилско издание на пергаментен свитък от XVI в. с части от книга Естир (Мегилат Естир), четени по време на празника Пурим. Идеята е да се подготви библиофилско издание на този ръкопис като се запазят всички параметри на оригинала. Размерите на свитъка са 322 х 5 см.
6. Българска телеграфна агенция	Списание ЛИК на тема „Спасяването на българските евреи“	декември 2023	Българска телеграфна агенция	Отразяване на важните събития от отбелязването на 80-тата годишнина от спасяването на българските евреи. Задълбочен поглед през архивите на БТА за паметта за спасяването на българските евреи.

I.4. ВЪЗПОМЕНАТЕЛНИ ИНИЦИАТИВИ

Институция	Събития и инициативи	Дата/период на провеждане	Организатори/изпълнители	Кратко представяне
1.ОЕБ „Шалом“, Столична община	Поход на толерантността	10 март	ОЕБ „Шалом“, Столична община, МВнР	Провеждане на традиционното шествие с участието на държавните глави на Р България и Израел, видни гости, общественици, граждани.
2.БНБ, Монетен двор МК, МВнР	Издаване на юбилейна монета или монетен знак за подаръчни нужди	2023	Монетен двор	Юбилейна монета или монетовиден знак от благороден метал, вариант – серии от благороден метал и масова серия
3.Български пощи, ОЕБ „Шалом“	Блок-марка „Български праведници“	2023	Български пощи	Блок-марка за юбилея с изображения на всички праведници, признати от мемориала Яд Вашем в Израел
4.ОЕБ „Шалом“, РОЕ „Шалом“ – Дупница, общ. Дупница	Откриване на паметник на Димитър Икономов в Дупница	10 март 2023	РОЕ „Шалом“ – Дупница, ОЕБ „Шалом“, общ.Дупница	Регионалната организация на евреите „Шалом“ – Дупница с община Дупница организират откриване на паметник на Димитър Икономов, наречен „Спасител на българските евреи“. Паметникът ще е разположен в Градската градина
5.ОЕБ „Шалом“, общ. Видин	Годишни награди „Шофар“	Май 2023 във Видин или Септември в София	ОЕБ „Шалом“	Връчване на наградите в отделните категории, съобразено с тематиката на юбилея
6.Община Кюстендил	20 години от откриването на къща музей „Димитър Пешев”	25 октомври 2022 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие в къща музей „Димитър Пешев” по повод кръглата годишнина
7.Община Кюстендил	Игра с награди за любознателни граждани и гости на Кюстендил	2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Открий местата на памет в Кюстендил свързани със спасяването на българските евреи
8.Община Кюстендил	Изработване на паметник на Иван Момчилов в с. Соволяно, Кюстендилско	2023 г.	Община Кюстендил, Инициативен комитет, кметство с. Соволяно	Изработване и откриване на паметник на „Праведника на света” Иван Христов Момчилов роден в с. Соволяно, Кюстендилско
9.Община Кюстендил	135 години от рождението на Иван Момчилов	Януари 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие посветено на годишнината от рождението на „Праведника на света” Иван Христов Момчилов
	50 години от смъртта на Димитър Пешев	20 февруари 2023 г.	Община Кюстендил, Архиерейско	Възпоменателно събитие пред паметника на Димитър Пешев в Кюстендил

10.Община Кюстендил			наместничество Кюстендил, РИМ-Кюстендил	
11.Община Кюстендил	Тържествено поклонение пред паметника на Димитър Пешев	9 март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил, ИИст.И - БАН	Поклонението се извършва пред паметника във връзка с 80 г. от Кюстендилската акция за спасяването на българските евреи
12.Община Кюстендил	Тържествено поклонение пред паметната плоча на Иван Момчилов	9 март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил, ИИст.И - БАН	Поклонението се извършва пред паметната плоча, поставена на къщата на Иван Момчилов
13.Община Кюстендил	140 г. от рождението на д-р Георги Ефремов	март-април 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие, посветено на приноса на кмета на Кюстендил д-р Г. Ефремов в спасяването на българските евреи
14.Община Кюстендил	Възпоменание за Петър Михалев	май 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие, посветено на „праведника на света” Петър Георгиев Михалев
15.Община Кюстендил	129 г. от рождението на Димитър Пешев	25 юни 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие, посветено на „праведника на света” Димитър Йосифов Пешев
16.Община Кюстендил	45 г. от смъртта на Асен Суйчмезов	юли 2023 г.	Община Кюстендил, Архиерейско наместничество Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие посветено на годишнината от смъртта на „праведника на света” Асен Григоров Суйчмезов
17.Община Кюстендил	135 г. от рождението на Владимир Куртев	октомври 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Възпоменателно събитие посветено на годишнината от рождението на „праведника на света” Владимир Спиридонов Куртев
18.Община Дупница РОЕ „Шалом“ – Дупница,	Тържествено поднасяне на венци и цветя на паметните плочи на дупнишките евреи, загинали през войните 1913-1918 г.	10.март 2023 г	Община Дупница РОЕ „Шалом“ – Дупница	Тържествено поднасяне на венци и цветя на паметните плочи на дупнишките евреи, загинали през войните 1913-1918 г.
19.Регионална организация на евреите „Шалом“ - Дупница	Откриване на паметник на Димитър Икономов	Месец Май 2023г.	„Шалом“- Дупница Община Дупница	Регионална организация на евреите „Шалом“ - Дупница, съвместно с Община Дупница организират откриване на паметник на Димитър Икономов, наречен „Спасител на българските евреи“.

				Паметникът ще бъде разположен в „Градската градина“ в град Дупница.
20.РОЕ „Шалом“ - Шумен	Изграждане и поставане на паметен знак, посветен на годишнината.	2023 г.	РОЕ „Шалом“ – Шумен, Община Шумен	
21.Община Варна, съвместно с РОЕ „Шалом“ - Варна	Тържествено честване пред паметника на благодарността във Варна	10 март	Дирекция „Култура и духовно развитие“	Слово за спасяването на варненските евреи, молебен за загиналите в Холокоста от Варненската и Великопреславска митрополия и музикален акцент
22.РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Поднасяне на цветя пред паметния знак, посветен на жертвите на Холокоста и признателността към българския народ за спасяването на българските евреи.	11.03.2023г.	УС на РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Благодарствено слово за спасяването на българските евреи.
23. Народно събрание на Република България	Организиране и провеждане на инициативата „Ден на отворени врати“ по повод 80 години от спасяването на българските евреи	11 Март 2023	Народно събрание с Център за еврейско - българско сътрудничество „Алеф“, ДА „Архиви“	Разглеждане на тематичните експозиции – „Осъдени и спасени. Еврейските общини в България и спасяването на българските евреи“ и „Труден избор с голямо значение: спасяването на българските евреи 1943 година“ , представени от ДА „Архиви“. Рецитал с нови откъси от есета на лауреатите от проведения през 2022 г. международен литературен ученически конкурс „Който спасява един човешки живот, спасява цялата вселена“. Ще се припомни важният принос на българските парламентаристи за спасяването на българските евреи, тяхната изявена гражданска позиция и хуманност. Съвместна инициатива с ЦЕБС „Алеф“. Изработване на брошури за посетителите с информация за историческото събитие.

I.5. КОНЦЕРТИ, ФИЛМОВИ ПРОЖЕКЦИИ, ПРЕДАВАНИЯ, СЪБИТИЯ и ДР.

Институция	**Събитие и инициатива**	**Дата/период на провеждане**	**Организатори/изпълнители**	**Кратко представяне**
1.БНТ 1	Предаване „История. БГ“, посветено на 80	Първо тримесечие на 2023 г.		Едно представяне в чест на 80 – ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война. В дискусията ще участват доц.

				Албена Танева – СУ „Климент Охридски“, Николай Поппетров – ИИИ при БАН и представител на Шалом. Водещ – Георги Ангелов
2.БНТ 1	Документален филм за Димитър Пешев от поредицата „БНТ Представя“	Първо тримесечие на 2023 г.		Документален филм за големия български политик и почетен гражданин на Израел, известен със своите инициативи против депортацията на българските евреи
3.БНТ 1	Тематичен брой на предаването „Култура БГ“, посветено на 80 – ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война.	Първо тримесечие на 2023 г.		Посветено на 80 – ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война.
4. БТА	Седемнадесета световна среща на българските медии	1-3 ноември 2022 г.	БТА	Тема на срещата „Медии и спасение“, като дискусиите ще бъдат организирани в три части. Събитието ще бъде открито на Божи гроб в Деня на народните будители и в навечерието на 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи. Срещата ще се проведе хибридно – присъствието на около 50 журналисти и медийни експерти от България и чужбина
5.Столична община	Културно-образователна кампания, посветена на 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война	М. Март – м. Декември	Столична община	Целта на кампанията е да запази обществената памет, от една страна за действията на всички, взели участие в защитата на българските евреи, давайки израз на толерантността и чувството за справедливост на българския народ, а от друга – за жертвите на холокоста и престъпленията срещу човечеството
6.Столична община	Концерт -класическа музика, посветен на 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на Втората световна война	м. септември	Столична община и Общински културен институт „Надежда“	Концерт на „Симфониета „София““ с гост изпълнител
7.БНР	Специално тематично предаване, рубрика “Час по достойнство” и изложба във фоайето на РСЗ с материали от архива - снимки, документи и т.н.	6-10.03.2023г.	Радио Стара Загора, РИМ - Ст. Загора и Дружество “Шалом”- Ст. Загора	Изготвяне и експониране на копия от документи и снимки по темата, мултимедия.
8.БНР	Специално тематично предаване, изнесено студио посветено на годишнината, поредица от портрети на “Праведниците на света” от Кюстендил, поредица от интурвюта Мултимедиен микс	23.10.2022 февруари - март 2023	Радио Благоевград, РИМ Кюстендил	Радио Благоевград вече започна отбелязването на 80-годишнината от спасяването на евреите от „Старите земи“ с разговора с доц. Ангел Джонев (на 23 октомври), посветен на събитието и 20-ата годишнина от откриването на къщата музей „Димитър Пешев“ в Кюстендил“.

				В предаването „Изгрей, зора“ - портрети на всеки един от кюстендилските „Праведници на света“ – Петър Михалев, Асен Суичмезов, Владимир Куртев, Иван Момчилов и Димитър Пешев. Разговори с доц.Ангел Джонев. Ще създадем мултимедиен микс, посветен на кюстендилските “Праведници на света”, който ще бъде разпространен чрез сайта на Радио Благоевград и платформи за видеосподеляне. До февруари 2023 г., във всяко издание на „Изгрей, зора“ ще има кратък „портрет“ или разговор, посветени и на другите 15 български „Праведници на света“. Ще реализираме едночасово изнесено студио от къщата музей на Димитър Пешев в Кюстендил - в края на февруари или в началото на март 2023 г.
9.БНР	Поредица от интервюта и материали	Март - юни	Радио Шумен РИМ Държавен Архив - Шумен Общност на евреите в Шумен	Разказ за местата, свързани с живота на еврейската общност в Шумен - еврейската махала, съдбата на синагогата и слънчевия часовник, каменната чешма, която сега се съхранява в РИМ - Шумен, Бета Хараланова, потомка на еврейско семейство и експерт в РИМ. Записи на евреи, които си спомнят депортацията, пътуванията през страната и настаняването и приема в околните на Шумен села. Пазим записи в Историческия фонд на Радио Шумен. Кои са известните и неизвестните българи, личностите, осуетили депортацията. Историци и духовници - в предаването “Истории за историята”, с автор Станислав Буковалов. Къде са сега наследниците на известните еврейски фамилии, каква е съдбата им, какви спомени пазят за семействата си и Шумен. Ще опитаме да издирим и запишем част от тях.

10.БНР	Поредица от репортажи преди и в дните на конференцията, видеострийм от форума, интервюта.	10 – 19.03 2023 г.	Радио Кърджали СУ “П.Р.Славейков”, Школата по история, Арт-движение “Кръг”	Национална ученическа конференция на тема 80 г. от спасяването на българските евреи и “Холокост - никога повече” с участието на доц. Албена Танева от СУ и посланикът на Израел. Форумът е със състезателен характер. Българските евреи в Кърджали - присъствие, значение, оставени следи - поредица от репотажи
11.БНР	1. Поредица репортажи, обединени в рубрика “Спасените и спасителите” 2. “Стената на спасението” - радио драматизация 3. Интерактивна изложба на документи, снимки и градски маршрути, свързани със спасяването на пловдивските евреи	06 – 20.03.2023г.	Радио Пловдив, Държавен архив - Пловдив и РИМ Пламен Асенов НБ “Иван Вазов”	Истории на спасените пловдивски евреи, както и на техните спасители, разказани от потомците им, дружеството “Шалом” и историците от Държавния архив и Историческия музей в Пловдив Драматизация по текст на Пламен Асенов за историческите факти, документални разкази и свидетелства за спасяването на българските евреи със специален фокус върху участието на обществеността и църквата в Пловдив и съдбите на местните еврейски фамилии Подготвяне и експониране във фоайето на Радио Пловдив на снимки, документи и текстове, свързани със спасяването на пловдивските евреи. Виртуален маршрут и информация, свързана със знакови места в Пловдив и личности, участници в събитието
12.БНР	Проектът на Спилбърг за българските евреи Серия от интервюта, репортажи и видеорепортажи Училище и детска градина на българската еврейска общност - историята зад училище „Роналд Лаудер“ и детска градина „Ган Балаган Комуникирането на Холокоста с подрастващите - платформата Уча.се	Март 2023 г.	Радио София Съвместен проект - Радио София и Уча.се	Историята за създаването на филма “49,172”, който разказва за спасяването на българските евреи. Историята зад обособяването им като културни центрове за еврейската общност в България Видеоуроци: Съдбата на евреите в България по време на Втората световна война и Холокоста
13.БНР	Поредица от предавания и репортажи	Март - май 2023	Програма “Христо Ботев”	В Нашият ден” - издание на едночасовия модул за културно наследство “Terra Култура” в делничните дни от 10.10 до 11.00 часа: Паметник на спасението или паметта за спасяването на българските евреи -

				въпроси и отговори 80 години по-късно. Дискусия с изследователи на темата. Три издания на предаването “Артефир” в делничните дни от 12.20 до 14.00 ч. Репортажи и интервюта от отразяването на художествени и документални изложби, книги, филми и театрални постановки, свързани с годишнината - разговори със събеседници в ефир. По две предавания от “Ефир “Знание” - “Познати е непознати” (понеделник от 15.10 до 16.30 ч.) на тема спасяването на българските евреи през личните истории, и интервюта и репортажи в “А сега накъде” (събота от 19.00 до 20.00) за места на паметта, свързани с българските евреи. Изработване на цикъл от четири епизода на “Радиоенциклопедия”, посветени на спасението на българските евреи.
14.БНР	Поредица от интервюта и репортажи	Март - май 2023	БНР-Бургас, ОЕБ Шалом - Бургас, Център Алеф	Истории на потомци на спасените евреи, разкази за Бургас и региона. Среща с награждаваните през годините от традиционния конкурс на център Алеф “Който спаси един живот, спасява цял народ”.
15.БНР	Аудио сериал със записи от Златния фонд на БНР	Март - май 2023	BNR.BG	Записи от архива на Златния фонд, свързани с предотвратяване на депортацията на българските евреи
16.БНР	Спасяването - моята семейна история	Март - май 2023	BNR.BG - Facebook, YouTube, TikTok	4 видео епизода с лични истории от популярни личности - Елена Розберг, Жаклин Вагенщайн, Соломон Паси, Зелма Алмалех продължителност - 12 – 20 минути, със спомени, снимки и възгледи свързани със спасяването на евреите и как събитията се отразяват лично на семействата
17.НБ “Кирил и Методий“	Възстановка на празника Пурим в Националната библиотека с ученици от 134 СУ "Димчо Дебелянов".	март 2023 г.	НБКМ и 134СУ "Димчо Дебелянов"	През 2023 г. Националната библиотека ще организира възстановка на празника Пурим със съдействието на ученици от 134 СУ "Димчо Дебелянов". По време на събитието ще бъдат експонирани 3 ръкописни свитъка от колекциите на НБКМ с части от Книга Естир.

				Пурим, наричан още Еврейският карнавал или празник на радостта, е празник в юдаизма, свързан с много веселие и радост. Традиционно на този ден евреите се маскират организират **празненства и карнавали**. Текстът на свитъка възпроизвежда старозаветната история за кралица Естир и спасението на еврейския народ от заговора на злия Аман. Чете се по време на Пурим, който се отбелязва в рамките на два дни обикновено през месец март. Участниците в празника си разменят такива свитъци като символ на близост и приятелство.
18.Община Дупница Сдружение фолклорен танцов ансамбъл „Дупница 2000“	Сюжетно драматургичен танцов спектакъл „Менора"	Месец Март 2023 г.	Община Дупница	Представяне на сюжетно драматургичен танцов спектакъл от Сдружение фолклорен танцов ансамбъл „Дупница 2000“ с ръководител Воин Войнов, разказващ сцени от спасяването на българските евреи.
19.Община Русе и Държавна опера – Русе	Концертна вечер с еврейска клезмер музика и изложба с творби на еврейски автори	май	Държавна опера – Русе	Концертна вечер, която ще потопи публиката в интонационните национални многообразия, които еврейската музикална култура е акумулирала през дългите пътувания на еврейските малцинства през различни държави и през различни исторически епохи.
20.Община Видин	Откриване на Културен център „Жул Паскин“	10 март 2023 г.	Община Видин	Откриване на културен център в реставрираната и адаптирана сграда на видинската синагога
21. Община Пловдив	Стартиране на процедура за създаване на Музей на толерантността	2023 г.	Община Пловдив	Стартиране на процедура за създаване на Музей на толерантността
22.МД „Елиас Канети“	Покана на Олга Щефан от Швейцария за представяне на документалния филм "Вапнярка", режисиран от Олга Щефан	март – април	МД „Елиас Канети“ и Платформа „Бъдещето на паметта“, основана от Олга Щефан	Събитието ще бъде част от поредицата инициативи, посветени на паметта на жертвите на Холокоста и на спасените, респ. оцелелите от Холокоста. Програмата на събитието ще включва- прожекция на филма "Vapniarka" (2022 г., Румъния, 10 минути); Разговор с Олга Щефан, режисьор на филма. На събитието ще бъде поканен и посланика на Румъния. Документалният филм "Вапнярка" разказва историята на затворниците от концентрационния лагер във Вапнярка - град на територията на днешна Украйна, който по време на Втората световна война е бил част

				от Приднестровското правителство, управлявано от румънските власти. Чрез рисунките на Габриел Коен, Аурел Мъркулеску, Георге Чеглоков и Ласло Кароли, използвани при изготвянето на този материал ще се запознаем с историята на лагера Вапнярка.
23.РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Видео прожекция на интервюта на русенски евреи, преживели Холокоста.	11.03.2023г.	УС на РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Видео прожекция на интервюта на русенски евреи, преживели Холокоста
24.РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Концерт, посветен на 80 години от спасяването на българските евреи.	11.03.2023г.	УС на РОЕ „ШАЛОМ“ гр. Русе	Изпълнение на виолончело от частни изпълнители.
25. БНТ	Излъчване на телевизионния филм "Недадените" /12 епизода/ за спасяването на българските евреи	Период - февруари-март 2023 година БНТ 1	БНТ 1	Излъчване на телевизионния филм "Недадените" /12 епизода/ за спасяването на българските евреи
26. БНТ	Седмица на документалните филми, посветени на спасяването на българските евреи	март 2023 г.	БНТ 2	Седмица на документалните филми, посветени на спасяването на българските евреи. Заснети продукции от Златния фонд на БНТ
27. Българска телеграфна агенция	Рубрика „80 години от спасяването на българските евреи" на интернет страницата www.bta.bg на български и на английски език	януари - декември 2023	Българска телеграфна агенция	В рубриката ще се публикува по 1 бр. материал всяка седмица на български и на английски език посветен на 80-тата годишнина от спасяването на българските евреи Информация се изпраща до: bulgaria@bta.bg
28.Българска телеграфна агенция	БТА – тема в развитие на интернет страницата www.bta.bg на български и на английски език	януари - декември 2023	Българска телеграфна агенция	Ще включва предварителна и текуща информация за всички прояви в България и в чужбина, свързани с отбелязването на 80-тата годишнина от спасяването на българските евреи Информация се изпраща до: bulgaria@bta.bg
29. Българска телеграфна агенция	Пресконференции и конференции в националните пресклубове на БТА	януари - декември 2023	Българска телеграфна агенция	Осигуряване на възможност за организиране на пресконференции и конференции в мрежата от национални пресклубове на БТА - 24 бр. в страната и 5 бр. в чужбина pressclub@bta.bg

I.6 ИНИЦИАТИВИ И СЪБИТИЯ ЗА УЧЕНИЦИ

Институция	Събития и инициативи	Дата/период на провеждане	Организатори/изпълнители	Кратко представяне
1. Министерство на образованието и науката	1.Провеждане на час на класа в училищата под надслов „Урок по достойнство“	В навечерието на 10 март	МОН, училищата	Всяко училище организира инициативи по темата
	2. Национален ученически конкурс за изследователски проект на тема „Места и памет“	Март – април 2023 г.	МОН, а партньори са ДА „Архиви“ и СУ „Св. Климент Охридски“	Национален ученически конкурс за екипен изследователски проект по темата за ученици от средната степен на образование – първи и втори гимназиален етап
	3. Училища участват в проекта „Жълт минзухар“	октомври 2022 – юни 2023 г.	Училища	Европейския проект по ирландска инициатива „Жълт минзухар.“ Със засаждане на луковиците на минзухари учениците се приобщават към идеята за уважение на всички хора. В памет е на загиналите деца в Холокоста.
	4. Ученическа конференция - „Личности и събития, повлияли на човешката история “ е посветена на 80 –та годишнина от спасяването на българските евреи и „Холокост – Никога повече“	Ноември 2022 – февруари 2023	СУ „Петко Рачов Славейков”, гр. Кърджали, под патронажа на кмета на Община Кърджали – д-р инж. Хасан Азис	Ученическа конференция, в журито, което оценява проектите на участниците участват представители на МОН, СУ „Св. Кл. Охридски“, РУО, ДА - Кърджали
		Март 2023 г.		

2.Община Дупница	Ученически конкурс за есе на тема: „Дупница в основата на спасението на българските евреи във Втората световна война“	Март 2023 г.	Община Дупница	Ученически конкурс за есе на тема: „Дупница в основата на спасението на българските евреи във втората световна война“ с награден фонд
3.Община Дупница	Ученическа конференция на тема: „Дупнишката следа в спасяването на евреите във Втората световна война“Кръгла маса на тема: „Историческите следи от спасението на евреите през Втората световна война“.	Февруари - април 2023	Община Дупница	Кръгла маса, на която ще бъдат представени отличените есета от ученическия конкурс и ще се дебатира за ролята и мястото на Дупница в спасяването на евреите през Втората световна война. Ще бъдат поканени гости от ЮЗУ „Неофит Рилски“, гр.Благоевград, ИМ Дупница, РИМ Кюстендил и др.
4.НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе	Литературен конкурс за есе и поезия, посветен на 80 години от спасяването на българските евреи	февруари - май	НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе	-
5.НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе	Концерт с музика от еврейски композитори Художествена изложба, посветена на 80 години от спасяването на българските евреи	февруари – май	НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе	-
6.НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ - Русе		февруари - май	НУИ „Проф. Веселин Стоянов“ - Русе	-
7.Община Кюстендил	Музейна работилница за деца	март 2023 г.	Община Кюстендил, РИМ-Кюстендил	Музейната работилница за деца се провежда на тема „Спасителите на евреите от Кюстендил”
8. Център за еврейско – българско сътрудничество (ЦЕБС) - Алеф	Международна младежка (ученическа) конференция на тема: „Спасяването на българските евреи – възможен модел на поведение сред младите хора днес”.	юни 2023	Организатори и изпълнители ЦЕБС Алеф	Младежката конференция ще прехвърли мост от спомена за миналите събития към бъдещето и в контекста на днешната реалност ще идентифицира морални категории, които младите хора да следват. В събитието ще вземат участие 30 - те номинирани участници в международния литературен ученически конкурс „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена“– от 9 различни държави - 10 от чужбина и 20 от България, посланиците на държавите, чиито представители участват в конкурса, популярни писатели и историци, представители на образователните институции, оцелели от Холокоста и техни наследници. Целта на форума е да се чуе гласът

				на младите - как резонират в тях събитията от преди 80 години и каква е тяхната интерпретация в условия на нова война на прага на България, когато темата за насилието, геноцида и стойността на човешкия живот все повече завладява умовете на съвременното ни общество.
9. Център за еврейско – българско сътрудничество (ЦЕБС) Алеф	Международен ученически литературен конкурс „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена“ посветен на спасяването на българските евреи по време на Холокоста	Октомври 2022- юни 2023, тържествена церемония по награждаване юни 2023	ЦЕБС Алеф, Община Бургас, Международен конгресен център	МЕЖДУНАРОДЕН ученически литературен конкурс „Който спаси един човешки живот, спасява цяла вселена“ посветен на спасяването на българските евреи по време на Холокоста. Конкурсът се провежда за Десета поредна година, като последните три е международен. В него до сега са участвали над 1500 младежи от 9 държави: България, Израел, Унгария, Полша, Словакия, Латвия, Украйна, Германия, Австрия. След всяко издание на конкурса „Алеф” събира наградените разкази и ги издава в сборник, книжно и електронно издание, който заради високата художествена стойност на разказите и ясно заявената гражданска позиция на младите автори е препоръчан от МОН за учебно помагало в часовете по гражданско образование, история и литература. Литературните творби впечатляват международното жури с творческия си подход и амбициозните изследвания, които им позволяват да разкажат малко познати истории и да извадят от забвение имена на спасители и спасени.

II. ИНИЦИАТИВИ И СЪБИТИЯ ЗА ОТБЕЛЯЗВАНЕ НА 80-АТА ГОДИШНИНА ОТ СПАСЯВАНЕТО НА БЪЛГАРСКИТЕ ЕВРЕИ ПО ВРЕМЕ НА ВТОРАТА СВЕТОВНА ВОЙНА ВЪВ ВЪНШНОПОЛИТИЧЕСКИ ПЛАН

Институция	Събития и инициативи	Дата/период на провеждане	Организатори/изпълнители	Кратко представяне
1. Посолство – Ватикана	Научна международна конференция за архивите на Ватикана, свързани със съдбата на евреите по време на Втората световна война (ВСВ).	Средата на 2023 г.	Посолството и Историческият архив на Ватикана	На международен форум ще бъдат оповестени справки и материали от архивите на Ватикана, касаещи периода на Втората световна война и, по-специално, свързани с темата за спасяването на българските евреи.
2. ГК-Мюнхен	Вечер в Дома на еврейската общност в Мюнхен, посветена на възпоменателната кръгла годишнина.	Март-май 2023 г.	ГК-Мюнхен	Представяне на България в положителен аспект от гледна точка на историческите събития, свързани със спасяването на българските евреи.

	Представяне на документална изложба за събитията около спасяването и изнасяне на историческа лекция за съдбата на българските евреи. Музикален елемент.			
3. Посолство – Тел Авив	Тържествен концерт, посветен на спасяването на българските евреи Представяне на документална изложба.	Март 2023 г.	Посолство-Тел Авив	Посолството планира тържествен концерт в присъствието на официални гости от двете страни. Концертът дава началото на серия от събития в Израел, посветени на годишнината от спасяването на българските евреи по време на ВСВ. Ще участват представители на правителството, на академичните, научните среди на Израел, дипломатическият корпус, българската и НПО общността. С представянето на изложбата ще бъде инициирана дискусия сред академичните и дипломатическите среди в Израел за спасяването на българските евреи. Ще бъдат поканени и български евреи, които да разкажат лични спомени.
4. Посолство – Тел Авив	Серия от киновечери с документални и игрални филми по темата, подбрани от каталог на МВнР.	Януари – май 2023 г.	Посолство-Тел Авив	Повишаване познанието за събитията и акта на спасението сред по-младите поколения в Израел, вкл. потомци на български евреи в Израел.
5. Посолство - Брюксел	Документална изложба и прожекция на филм за спасяването. Представяне на албум за приноса на евреите за развитието на България, изготвен от „Шалом“.	Март – май 2023 г.	Посолство - Брюксел	Мероприятие в столицата на Европа, предназначено за обществеността, отличаваща се с възлови позиции там.
6. Посолство – Буенос Айрес	Представяне на документална изложба, в превод на испански ез. в Музея на Холокоста в Буенос Айрес.	Март 2023 г.	Посолството и Музеят на Холокоста	На мероприятието ще бъде поканен дипломатическият корпус, представители на местната еврейска общност, както и на многобройната българската общност.
7. Посолство – Буенос Айрес	Прожекция на филма „Пътуване към Йерусалим“ с испански субтитри. Слово пред студенти по история и по комуникации за спасяването (одобряване на лектора). Събитията по годишнината в Аржентина ще бъдат съпроводени с разпространение на брошура на	Март-април 2023 г.	Посолство – Буенос Айрес и Висши учебни заведения в Буенос Айрес	Популяризиране пред широка студентска аудитория на събитията от ВСВ в България.

	испански ез. за спасяването на българските евреи, която Посолството планира да издаде самостоятелно (съдържанието подлежи на одобрение от МВнР).			Посолството планира издаването и разпространението на тематична брошурата, която им е силно необходима за работа с испаноезичното население. Предвиден тираж - 3000 бр.
8. Посолство – Варшава	Представяне в музея „Треблинка“ на документална изложба, съчетано с лекция на авторитетен лектор, препоръчан от СУ „Св.Кл. Охридски“. Вече има договорка с музея, който е сред най-посещаваните в света музеи за Холокоста.	Музеят „Треблинка“ предлага събитието да е в най-посещавания период – април-октомври 2023 г.	Посолството и Музеят „Треблинка“	Отстояване и разпространение сред научните кръгове, НПО и широка общественост на историческата истина за спасяването на българските евреи по време на ВСВ.
9. ДП-Мексико	Представяне на книгата „84 стъпала до вкъщи“ на Виктория Пинто, внучка на български евреин, напуснал родината по време на ВСВ. (Да се представи анотация на книгата).	Март 2023 г.	Посолството и Университетът на щата Моралес	Представянето на книгата ще бъде пред широка студентска аудитория и ще бъде придружено с разговор за спасяването на българските евреи.
10. Постоянно представителство - Страсбург	Изложба по темата пред представители на Съвета на Европа. Слово за спасяването на българските евреи от лектор, командирован от София.	Март 2023 г.	Постоянно представителство на РБ при Съвета на Европа в Страсбург	Ще бъдат поканен Специалният представител на ГС на СЕ по антисемитските въпроси, гости от „Шалом“ и др.
11. Посолство - Скопие	Прожекция на филм за спасяването в Делегацията на ЕС в Скопие. Евентуално представяне на документална изложба в Българския КИЦ в Скопие.	Март 2023 г.	Посолството и ДЕС в Скопие	Популяризиране на историческите факти сред представители на ДЧЕС, НАТО и трети страни.
12. Посолство - Лондон	Представяне в салоните на Посолството на документална изложба по темата. Раздаване на неин каталог на англ. ез и/или на екземпляри на книгата „Извън хватката на Хитлер“ на англ. ез.	Март 2023 г.	Посолството	Запознаване на високопоставени гости с историческите събития по спасяването на нашите евреи.
13. Посолство - Лондон	Представяне в Посолството и рекламиране след това на театралната постановка на англ. ез. „Краткият живот и мистериозната смърт на българския цар Борис Трети“. (да се представи анотация на съдържанието на постановката).	Юни 2023 г.	Посолството	Популяризиране на акта на спасяването на българските евреи сред британците, както и засилване на интереса у тях към българската история.

14. Посолство - Букурещ	Представяне на документална изложбата и/или излъчване на документален филм на БНТ и/или НФЦ.	Второ полугодие на 2023 г.	Посолството	Посланик Радко Влайков ще даде интервю през март по темата, а след това ще се състоят двете събития, посветени на 80-ата годишнина – едното с изложба, другото с прожекция на филм.
15. Посолство - Вашингтон	Откриване на документална изложба в Държавния департамент/друга държавна институция на САЩ.	Март – април 2023 г.	Посолството и съответната американска институция	Популяризиране на историята за спасяването сред представители на държавни институции в САЩ, дипл. корпус, НПО и медии.
16. Посолство - Вашингтон	Прожекция на документален или игрален филм за спасяването	Септември – октомври 2023 г.	Посолството с подкрепа на водещи еврейски организации, Конгреса на САЩ, Мемориалния музей на Холокоста.	Популяризиране на историята за спасяването сред представители на държавни институции в САЩ, дипл. корпус, НПО и медии.
17. Посолство - Берлин	Представяне на документален или игрален филм по темата, последвано от подиумна дискусия, за която ще бъдат поканени и анализатори от България.	Май-юни 2023 г.	Посолството заедно с държавни институции и еврейски организации	Събитието, за което ще бъдат отпечатани брошури и плакати, ще изтъкне приноса на българското гражданско общество и политици за спасяването на българските евреи. Ще наблегне върху ангажимента на страната за защита правата на човека, върховенство на закона и демокрацията.
18. Посолство - Дъблин	Прожекция на пълнометражен документален или игрален филм в Ирландския филмов институт в Дъблин. (От каталога на МВнР – ДКИ)	Февруари – април 2023 г.	Посолствата на България и на Израел и Фондация за образование по въпросите на Холокоста	Популяризиране на акта на спасяване на българските евреи чрез качествена филмова продукция - водещ момент на лично впечатление, на основата на обективна филмова документалистика или игрална филмова продукция, основана на исторически факти. Приветствия от посланиците на България и на Израел и на Holocaust Education Ireland.
19. Посолство - Дъблин	Две прожекции в две различни ирландски училища на късометражен филм за спасението и дискусия по темата.	Февруари – април 2023 г.	Посолствата на България и Израел и Holocaust Education Ireland.	Популяризиране на акта на спасяване на българските евреи в ученическа аудитория чрез кратък филм - водещ момент на лично впечатление, придружен с дискусия на учениците с посланика.
20. ГК – Ню Йорк	Мащабно събитие в представителната зала с близо 300 места на Center for Jewish History в Ню Йорк, включващо: 1. концерт от класическа музика със световно утвърдени български и американски, музиканти, изпълняващи произведения на български и еврейски композитори; 2. кратка лекция на д-р Джозеф Бенатов, именит български преподавател в	Март 2023 г.	Генералното ни консулство заедно с American Society for Jewish Music, the Bulgarian Concert Evenings in NY, the YIVO Institute for Jewish Research and the Center for Jewish History	Представяне на България и нейния народ в заслужено позитивна и уникална светлина с оглед на проявеното единство, толерантност и милосърдие в най-черните времена на Европа. Сред аудиторията ще бъдат представители на Американска еврейска общност, дип. корпусът в Ню Йорк, българската общност, видни нюйоркчани.

	University of Pennsylvania, един от университетите от т.нар. „Бръшлянова лига“, който е Director, Modern Hebrew Language Program; Associate Director, Jewish Studies Program, относно историческия контекст и събитията, свързани със спасяването на българските евреи; 3. Кратка презентация на филм на г-жа Елка Николова, известен български режисьор, базиран в Ню Йорк.			
21. ГК-Чикаго	Серия от лекции на изтъкнат специалист по темата в Музея на Холокоста в Скоуки, в Чикагския университет и сред българската общност. Предвижда се участие на Михаел Бар-Зоар.	23-31 март (или в зависимост от възможността на лектора)	ГК-Чикаго	Просветителски мероприятия за запознаване на аудиторията в мегаполиса Чикаго със събитията от ВСВ, представящи България като етнически толерантна държава, без наличието на системен антисемитизъм.
22. ГК-Чикаго	Прожекция на филм за спасението в киносалона „Des Plaines Theater”.	Март 2023 г.	ГК-Чикаго	Изграждане на положителен имидж на България сред влиятелната еврейска общност в Чикаго.
23. ГК-Чикаго	Концерт по повод 80-ата годишнина.	Март-април 2023 г.	ГК-Чикаго	Концерт на български изпълнители, чиито произход или творчество е свързан с еврейската общност в България, както и на български изпълнители, пеещи на иврит.
24. ПП-Ню Йорк	Излъчване на документален филм в конферентната зала на ООН и дискусия с член на авторския екип. Отделно или съчетано с изложба за историята на спасяването на българските евреи.	Първата половина на 2023 г.	ПП-Ню Йорк (Евентуално координирано с ГК-Ню Йорк)	На събитието ще бъдат поканени дипломати от ДЧООН; служители на Секретариата на ООН; НПО и експерти с достъп до ООН; членове и представители на еврейски организации, които провеждат мероприятия в ООН във връзка деня на жертвите на Холокоста.
25. Посолство - Анкара	Прожекция на филм, придружен от лекция по темата (от каталожните предложения).	Втората половина на 2023 г.	Посолство - Анкара	Ще бъдат поканени представители на турски културни и образователни институции, научни среди.
26. Посолство - Атина	Представяне на документална изложбата, последвана от лекция.	Март/април 2023 г.	Посолство - Атина	Ще бъдат популяризирани историческите факти за спасяването на евреите в България сред гръцката общественост като пример за толерантност и гражданска позиция за защита на правата на човека и основните свободи.
27. ГК-Франкфурт на Майн	Тематична изложба и лекция (от каталожните предложения или координирано с ГК-Мюнхен).	В два различни периода с различни аудитории –	Генералното консулство	Изтъкване ролята на България и българския нард при спасяването на българските евреи през ВСВ като акт

		съответно второ и четвърто тримесечие на 2023 г.		на единство, толерантност и милосърдие в най-черните времена на Европа.
28. ПП-Женева	Съпътстващо събитие в рамките на 52-та сесия на Съвета по правата на човека на тема: „Отстояване на етно-религиозна и културна толерантност и респект към другите: съдбата на българската еврейска общност по време на Холокоста“	Март 2023 г.	Постоянното представителство на РБ към ООН и другите международни организации в Женева	Затвърждаване образа на България и нейния народ като пример за толерантност и съпричастност – сред дипломатическата общност в Женева, служители на ООН и на други специализирани организации, както и швейцарски институции.
29. Посолство - Хага	Изложба за спасяването на българските евреи или прожекция на филм по темата.	2023 г.	Посолство-Хага	Утвърждаване сред холандските и дипломатическите среди на позитивния образ на България чрез популяризиране на историческите факти за спасяването.
30. Посолство - Хелзинки	Представяне на документална изложба по темата.	Април-май или септември-октомври	Посолство-Хелзинки	Популяризиране на историческия акт на спасяването сред максимално широк кръг представители на финландската общественост.
31. Посолство - Копенхаген	Лекция по темата, съчетана с документален филм. Лекция и изложба Забележка: две различни събития.	Февруари-май 2023 г.	Посолство-Копенхаген	Представяне на българския принос за спасяването и изграждане на положителен образ за страната ни, съответно – привличане на интереса на датската аудитория към България.
32. Посолство-Берн	Концерт на братя Владигерови и изложба във Форум „Менухин“ в Берн. Прожекция на тематичен филм в посолството. (Да се помисли за мероприятие извън ДКП).	Февруари-май 2023 г.	Посолството ни в Швейцария	Запознаване и популяризиране на темата за спасяването сред представители на федералните институции, дип. корпуса, академичните среди, НПО, еврейската общност и медии.
33. Посолство-Отава	Прожекция на филм в Монреал.	Януари-декември 2023 г.	Посолството, почетен консул, Центъра за Израел и еврейски въпроси, Федерация на евреите и Шенкман център за изкуства.	Напомняне и осветляване на подвига на българския народ сред представители на федералните канадски власти, на еврейската общност и по-широка канадска аудитория.
34. Посолство-Лисабон	Ще организира тематична изложба и прожекция на филм по темата за спасяването на българските евреи.	Първата половина на 2023 г.	Посолство-Лисабон	Популяризиране пред местния политически елит, дип. Корпуса, културните и академичните среди, еврейската общност и медиите на историческата истина за акта на спасяването.

35. Посолство-Любляна	Събитие, въз основа на презентация на документална изложба.	2023 г.	Посолство-Любляна	Информиране на местния политически елит, дип. корпуса, културните и академичните среди, и медиите на историческата истина за акта на спасяването.
36. Посолство-Никозия	Фотоизложба на открито в обновената част на стария град в Никозия.	Октомври 2023 г.	Посолство-Никозия	Максимален брой граждани ще могат да се запознаят с приноса на България за спасяването на евреите у нас.
37. Посолство-Загреб	Събитие с прожекция на актуален документален или игрален филм по темата. (Уточняване на залата, субтитрите).	Първата половина на 2023 г.	Посолство-Загреб	Ще бъде поканен политическият и интелектуален елит в Загреб, дип. корпусът, еврейската общност, наши сънародници. Целта е не само максимално широко да се популяризира спасяването, но и ефективно да се противодейства срещу омаловажаването на героичния подвиг на българския народ.
38. ГК-Валенсия	Представяне на документална изложба в Музея на оловните войници във Валенсия.	Март 2023 г.	ГК-Валенсия	Дипломати, правозащитни организации, българска диаспора ще бъдат свидетели на популяризиране на подвига на българския народ.
39. Посолство-Тирана	Прожекция на филм за спасяването в Националния исторически музей на Тирана.	Март-септември 2023 г.	Посолство-Тирана и Историческият музей	Издигане на международния имидж на България чрез представяне пред високопоставена аудитория на мащабното спасяване на българските евреи през ВСВ.
40. Посолство-Стокхолм	Две инициативи, които ще стъпят върху предоставени от България филм и изложба.	2023 г.	Посолство-Стокхолм	Мероприятията ще бъдат за държавните институции в Швеция, дип.корпуса, културни и медийни среди.
41. Посолство-Прага	Документална изложба в Културния дом в Прага.	2023 г.	Посолство-Прага	Ще бъдат поканени държавни институции дип.корпуса, еврейски, културни и медийни среди.
42. Посолство-Подгорица	Събитие с презентиране на документална изложба. Излъчване по Националната телевизия на Черна гора на филм за спасяването.	Септември 2023 г.	Посолство-Подгорица	Административни и академични среди, дип.корпус, еврейска общност.
43. Посолство-Братислава	Концерт в двореца „Примациални“ под диригентството на известния български диригент, композитор и пианист Константин Илиевски. Съпътстваща изложба, предоставена от МВнР.	Първо тримесечие на 2023 г.	Посолство-Братислава. С подкрепа и от посолството на Държавата Израел.	За извършения подвиг на българския народ за спасяването на своите съграждани евреи от лагерите на смъртта е необходимо да се даде широка гласност на територията на Словакия, където всяка година се отбелязва Денят в памет на Холокоста и широко се отразява спасяването на техни съграждани-евреи, но в същото време през 1942-43 г.г. са депортирани към лагерите на смъртта около 70 хил. души.
44. Посолство-Братислава	Прожекция на документалния Българо-израелски филм „Следващо поколение“ на режисьорите Надя Александрова и Айлет Хелер.	Първо тримесечие на 2023 г.	Посолство-Братислава, с участие и на посолството на Държавата Израел.	Дип. корпус, официални институции, еврейски организации, НПО и медии.

45. Посолство-Сараево	Изложба, филм, паметна плоча за Димитър Пешев	Март-април 2023 г.	Посолство-Сараево	Фокусът ще бъде върху личността и делото на Димитър Пешев и ще бъде инициирано изработване и поставяне на видно място в града на паметна плоча в негова чест.
46. Посолство-Осло	Прожекция на документален/игрален филм + изложба	Март-май 2023 г.	Посолство-Осло	Привличане интереса на норвежката аудитория към България и изграждане на нейния положителен образ чрез представяне приноса за спасяване на българските евреи.
47. Посолство - Рим	Представяне на български филм по темата с италиански субтитри. Тематична изложба. (Препоръчва се координация с ГК-Милано относно евентуално участие на Габриеле Нисим и в Рим.)	2023 г.	Посолството	Повишаване на осведомеността на местната аудитория относно българския принос по въпроса. Ще бъдат приобщени италианската еврейска общност и организации, политически среди, културни дейци, общественици, журналисти, дипломатически корпус, българска общност в Италия и др.
48. ГК-Милано	Организиране на вечер, посветена на спасяването на българските евреи, с участието на Габриеле Нисим и за прожектиране на документален филм по темата.	Второ/трето тримесечие на 2023 г.	ГК-Милано и Фондация „Гариво“ на Габриеле Нисим, която се занимава с издирване и популяризиране на Праведници.	Фокусът ще бъде върху Димитър Пешев, БПЦ и популяризиране на светлата страница от българската история, както и взаимодействието с г-н Нисим – виден представител на италианската общественост.
49. Посолство – Мадрид	Лекция на Марсел Израел и прожекция на филм по случай 80-ата годишнина от спасяването на българските евреи по време на ВСВ - Сефарадски център в Мадрид.	Първата половина на 2023 г.	Испанска и българска общественост, еврейска общност, дип. корпус.	Популяризиране на положителния образ на България и на ролята на българското общество и държава в онзи съдбоносен исторически момент.
50. Посолство-Рабат	Публична прожекция на филм/или изложба за спасяването. (От каталога на МВнР)	Края на март 2023 г.	Посолство-Рабат	Голямата еврейска общност в Мароко, научни среди (Националната библиотека в Рабат), дипломати, общественици и др.
51. Посолство - Канбера	Прожекция на филм на БНТ и/или на НФЦ в Сидни/Канбера. Представяне на документална изложба.	Първо полугодие на 2023 г.	Посолството заедно с организации на българи в Австралия и еврейски организации.	Утвърждаване на позитивния образ на България чрез популяризиране на уникалния исторически акт на спасяване на българските евреи по време на ВСВ и противопоставяне на македонизма, в уродливия му вид.
52. Държавен културен институт на МВнР	Превод или редакции на материали за изложбите и техните каталози.	Януари-февруари 2023 г.	ДКИ	В помощ на нашите мисии зад граници при отбелязване на 80-ата годишнина.
53. Държавен културен институт на МВнР	Преводи и субтитриране на филми и др. материали за спасяването на евреите.	Януари – април 2023 г.	ДКИ	С оглед на заявените за излъчване филми или други продукти за превод на съответните езици.

54. ГК-Лос Анджелис	Представяне на документален филм и изложба, посветени на 80-тата годишнина от спасяването на българските евреи по време на ВСВ.	Март-април 2023 г.	ТК-Лос Анджелис, местни клонове на еврейски организации	Популяризиране на истината за спасяването на българските евреи и издигане имиджа на България.
55. Постоянно представителство на РБ към ЕС	Тематична изложба в една от европейските институции, посветена на спасяването на българските евреи през ВСВ.	Първата половина на 2023 г.	Членове на ЕП от РБ, ППРБЕС	Акцентиране върху голямото събитието на спасението в средите на евродепутатите, дипломатическия корпус в Брюксел, служителите в европейските институции и акредитираните в Брюксел световни медии.